

GENEMUIDEN

Stedelijke Oudheidkamer

Hoek 27

p/a Nijstad 19, 8281 BB Genemuiden

Telefoon 05208-54863

openingstijden

zaterdag 14.00 - 17.00 uur

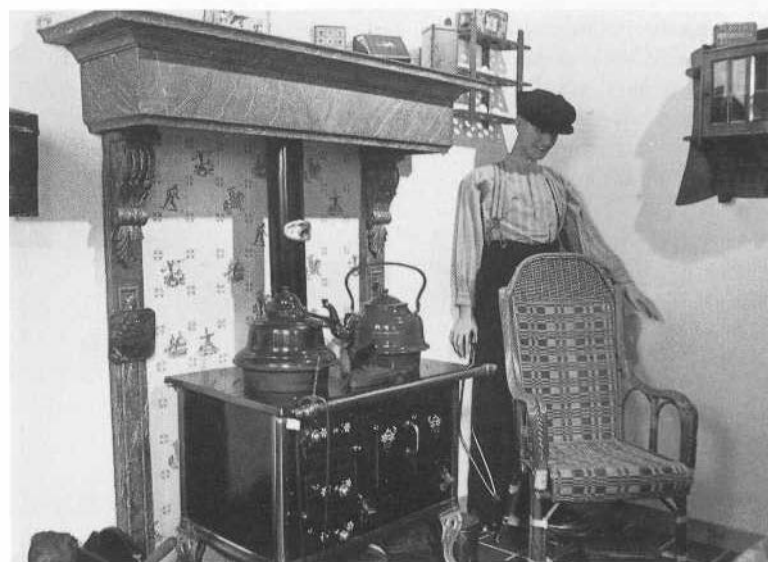
Genemuiden is een Overijsselse gemeente met ruim 7000 inwoners. De oppervlakte bedraagt 3519 ha, waarvan eenzeste deel uit water bestaat. De middelen van bestaan vindt men in hoofdzaak in de industrie; vooral het maken van vloerbedekking is een grote bron van inkomsten.

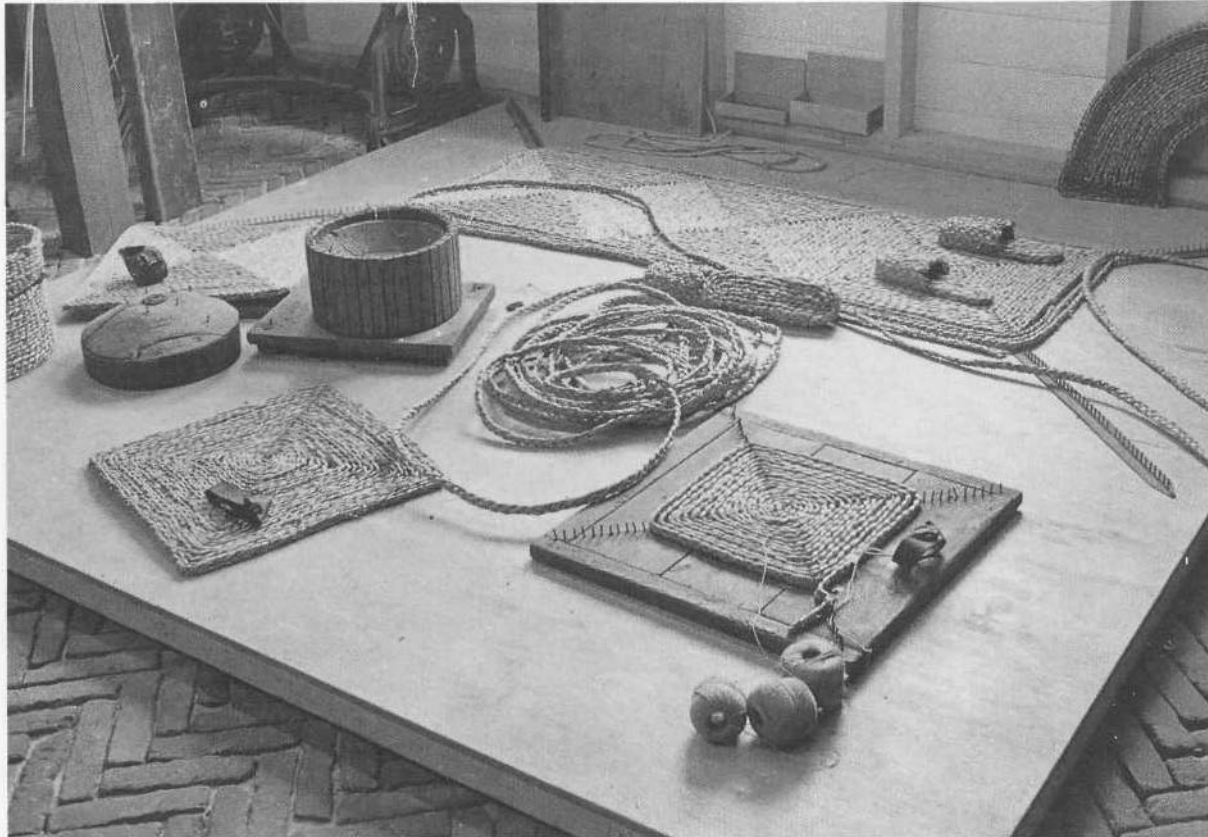
De stad Genemuiden is al oud: op 14 januari 1275 kreeg het stadsrechten. Wanneer men door de kom der gemeente loopt, zou men dat zo niet zeggen. Oud stedschoon is vrijwel niet te vinden. Vele stormvloed en zware branden teisterden de stad. Het stadsarchief, het oude stadhuis, de St. Nicolaaskerk, de Stenepoort en de Middenpoort en het fraaie kasteel het Blokhuis gingen verloren. Genemuiden verzonk enigszins in de vergetelheid. Dat veranderde na de aanleg van de Afsluitdijk en de Noordoostpolder. De stadsboeren trokken toen naar het veilige oude kustgebied en de industriële bedrijvigheid nam snel toe. De stad heeft het oude achter zich gelaten en ontplooit zich met nieuw elan.

In grote lijnen is hiermee de gemeente Genemuiden geschetst. Veel ging teloor. Wat bleef was de herinnering. En die herinnering kreeg gestalte in de stichting van een plaatselijk museum. De geschiedenis van dat museum is nog jong. Het weinige dat over is uit vervlogen dagen vindt er een plaats. Dat weinige is echter in de loop der jaren toch al uitgegroeid tot een zeer acceptabele verzameling die nog steeds aangroeit. De Genemuiders Oudheidkamer vindt zijn oorsprong in de dialectgroep Gellemuniger Taelkrink, die in 1973 werd opgericht en bestond uit een klein aantal ingezetenen, die de plaatselijke taal een warm hart toedragen. Na verloop van tijd voelde deze groep meer en meer de behoefte om haar interesse uit te breiden door het stichten van een plaatselijk museum. Bij het werk in de dialectkring stuitte men telkens op het verleden. En dat verleden was concreet, in de vorm van voorwerpen, niet meer aanwezig. De historie vond zijn neerslag alleen in de geschiedschrijving, maar ook die was schaars, onvolledig en ongeordend. Na lang aarzelen werd besloten om al wat oud en waardevol was bijeen te brengen. Onder de leus, 'waardevol verleden, behouden in 't heden' werden de eerste schreden gezet op het museumpad. Het was geen gemakkelijke opgave. Na publikatie van het voornemen stroomden de sympathiebetuigingen binnen. Gelukkig bleef het niet bij woorden: veel ingezetenen gaven voorwerpen in eigendom of bruikleen. Deze aanzet was bemoedigend. Al spoedig bleek dat het realiseren van een museum de inzet van de kleine groep te boven ging. Daarom werd in het voorjaar van 1975 overgegaan tot oprichting van de Stedelijke Oudheidkamer. De Taelkrink en de museumstichting gingen samen onder de naam Vrienden van Oud Genemuiden. De eerste stappen waren met succes gezet, maar tal van problemen moesten worden opgelost. Het gemeentebestuur hield zich in de eerste tijd afzijdig, maar raakte allengs overtuigd van het belang de plaatselijke cultuur in stand te houden.

Een kijkje in de stijlkeuken.

Uitbeelding van het gezinsleven in Genemuiden omstreeks 1900.





De gemeente bood in 1975 kosteloos een renovatiepand aan en daarmee werd de totstandkoming van het museum een feit. Een ander belangrijk punt was dat de burgerij bereid was het idee geldelijk te steunen. Er werden 750 donateurs geworven, waardoor het voortbestaan was verzekerd. Toen bleek dat het museum levensvatbaar was, ontstonden er echter moeilijkheden. Het perceel dat in gebruik was, werd zo bouwvallig dat een langer verblijf onverantwoord was. Opnieuw sprong het bestuur van de gemeente in. Als tijdelijke oplossing kreeg men in 1978 onderdak in een leegstaande woning. Tegelijk werden plannen gemaakt voor een eigen museumgebouw, die resulteerden in nieuwbouw op een historische plek in Genemuiden. Op 24 september 1982 kon een nieuw en modern museumpand worden betrokken. Dankzij medewerking van gemeentebestuur, bedrijfsleven en particulieren was een ideaal verwezenlijkt. Het museumpand staat in oud-Genemuiden en is opgetrokken in dezelfde stijl als het oude huis dat er voorheen stond. Lindebomen voor het huis, hekwerk en oude lantaarns geven de omgeving een sfeer van vroeger mee.

Bij de opzet van de Genemuiden Oudheidkamer is getracht de oude indeling zoveel mogelijk te handhaven. Een ruime, betegelde gang geeft bij binnenkomst direct die indruk. Aan de voorzijde is een stijkkamer ingericht, die van tijd tot tijd wordt gewijzigd en die inzicht geeft in de leefwijze uit een recent verleden. Een originele bedsteewand met slaapstede en middenkast voor de pronkstukken valt hierbij het meest op. Een stokoude statenbijbel uit de in 1882 afgebrande St. Nicolaaskerk is een andere blikvanger.

Het vervaardigen van de bekende Genemuiden biezematten.

Eveneens aan de voorzijde van het pand bevindt zich een zaal waar verschillende historische voorwerpen een plaats kregen. Oude bodemvondsten verwijzen hier onder andere naar de prehistorie. Een stijlkeuken, waar de omstandigheden uit grootmoeders tijd zichtbaar worden, ontbreekt evenmin. De bibliotheek en documentatie nemen een aanzienlijke ruimte in beslag. Hier is veel geschreven historisch materiaal te vinden.

De benedenruimte omvat verder een afdeling waar de Genemuiden landbouw, de biezehuisnijverheid en de kokosindustrie gestalte krijgen. De bovenverdieping heeft naast berging en herstellingswerkplaats een grote zaal. Een twaalfstal vitrines herbergen velerlei voorwerpen van historisch belang. Een bijzondere grote vitrine bevat de gehele Genemuiden mutsencollectie. Over het algemeen is de kleding zowel voor mannen, vrouwen als kinderen goed vertegenwoordigd. Regelmatig worden er in de bovenzaal exposities, dia-avonden en lezingen gehouden.

De Stedelijke Oudheidkamer te Genemuiden is nog jong en de omvang van het bezit is zeker voor uitbreiding vatbaar, maar in vrij korte tijd is dit lokale museum uitgegroeid tot een belangwekkend geheel, dat een waardevol stuk plaatselijke cultuur bewaart en doorgeeft aan de geslachten die komen.